

ДОКЛАД

за резултатите от дейността на Министерството на отбраната
през второто тримесечие на 2013 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

дирекция „Отбранителна политика”

ДОКЛАД

за резултатите от дейността на Министерството на отбраната
през второто тримесечие на 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Увод.....	3
2	Управленски подходи и приоритети в отбранителната политика	4
2.1	Основни изводи по отношение на отбранителната политика, произтичащи от измененията в средата на сигурност.....	4
2.2	Развитие и функциониране на Министерството на отбраната като модерна институция на демократична държава	5
2.3	Политика на прозрачност и отчетност	6
2.3.1	Ефективно управление и премахване на условията за корупция	6
2.3.2	Информационна политика.....	7
2.3.3	Контролна и одитна дейност	8
2.4	Ресурсна среда.....	10
3	Въоръжени сили и отбранителни способности.....	12
3.1	Сухопътни войски	12
3.2	Военновъздушни сили	12
3.3	Военноморски сили.....	13
3.4	Изпълнение на мисиите на въоръжените сили.....	15
3.5	Участие на въоръжените сили в операции и мисии.....	16
3.5.1	Операции и мисии на НАТО	16
3.5.2	Операции и мисии на ЕС	17
3.5.3	Операции и мисии на ООН	17
3.5.4	Операции и мисии в подкрепа на населението.....	17
3.6	Съвместна подготовка	18
3.7	Развитие на националните концептуални и доктринални документи на отбраната и въоръжените сили	19
3.8	Въоръжение и техника.....	20
3.8.1	Политики и подходи по въоръжението и техниката	20
3.8.2	Инвестиционен план-програма на Министерството на отбраната	22
3.8.3	Развиване на способности в сътрудничество със съюзници и партньори.	22
3.8.4	Утилизация на излишни бойни припаси	23
3.8.5	Политика по прилагане на компенсаторни практики (офсет).....	23
4	Хората в отбраната	24
4.1	Състояние на окомплектоването на Министерството на отбраната и въоръжените сили	24
4.2	Длъжности в щабове и органи на НАТО, ЕС и други международни организации	24

4.3	Набиране и кариерно развитие.....	24
4.4	Военно-образователна система	25
4.5	Социален статус и мотивация.....	25
4.6	Политика на социално сътрудничество.....	26
5	Национална и евроатлантическа сигурност и отбрана, международен мир и стабилност	27
5.1	Европейски съюз – Обща политика за сигурност и отбрана	27
5.2	НАТО – колективна отбрана и съюзна политика за сигурност	28
5.3	Международно сътрудничество.....	28
6	Поддръжка и осигуряване на отбраната	29
6.1	Разузнаване.....	29
6.2	Комуникационно и информационно осигуряване.....	30
6.3	Логистично осигуряване.....	31
6.4	Инфраструктура на отбраната.....	32
6.5	Военна стандартизация, сертификация и кодификация.....	35
7	Изводи.....	35
8	Направления за съсредоточаване на усилията	37

1 Увод

През второто тримесечие на 2013 г. отбранителната политика се осъществяваше в съответствие с Конституцията, законите и утвърдените от Народното събрание и Министерски съвет национални стратегически документи в областта на сигурността и отбраната.

Тя се реализираше в динамична и противоречива международна среда на сигурност, с преобладаващи асиметрични рискове и заплахи и в усложнен вътрешнополитически контекст. Рисковете и заплахите за националната сигурност запазиха устойчивостта си. Най-застрашени от терористично нападение бяха военните ни контингенти, разположени в международни операции и мисии.

Усилията в отбраната останаха фокусирани в интерес на стратегическата цел: изграждане, в рамките на наличния финансов ресурс, на единен комплект български въоръжени сили с възможности за ефективен принос по трите мисии: отбрана, подкрепа на международния мир и сигурност и принос към националната сигурност в мирно време.

Министерството на отбраната съсредоточи усилията си към осигуряване на условия за изпълнение на конституционно възложените задачи и отговорности на въоръжените сили, както и съюзните ангажименти на страната към НАТО и тези по линия на Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС. Продължиха усилията по трансформацията на българските въоръжени сили с акцент върху запазване на съществуващите способности.

Извършен бе преглед на изпълнението на Плана за развитие на въоръжените сили до 2014 г. Изготвени са и са в процес на обсъждане предложения за изменение, целта на които е да се създадат условия за запазване на способностите на военните формирования за изпълнение на възложените им мисии и задачи.

Инициран бе преглед на съществуващия и разработване на предложение за нов Устройствен правилник на Министерството на отбраната.

Министерският съвет внесе в Народното събрание Доклада за състоянието на отбраната и въоръжените сили през 2012 г., който след обсъждане в Комисията по отбрана и на пленарно заседание не бе одобрен.

Направено бе предложение за промяна на Кодекса за социално осигуряване, с цел връщане на условията за пенсиониране на военнослужещите преди промяната от м. декември 2012 г.

Ключовото събитие в периода беше проведената на 4 и 5 юни среща на министрите на отбраната на НАТО. На форума бяха разгледани редица основни въпроси от областта на отбраната и сигурността – пакетите с Цели за способности, начините за подобряване на способностите на НАТО при значителни съкращения на бюджетите за отбрана, практически дейности в областта на киберотбраната, мисията на Алианса в Афганистан след 2014 г.

В контекста на интензивния процес на обсъждане в НАТО на параметрите на участието на Алианса в Афганистан след 2014 г., в Министерството на отбраната започна дефинирането на насоките и параметрите за планирането на бъдещите ни ангажименти и разработване на военни опции за участието ни. Заявената от

българска страна политическа подкрепа, както и започналото планиране от военните органи на НАТО, налагат до есента на 2013 г. страната да определи параметрите на своето участие в Афганистан след 2014 г.

Участието в многонационални проекти в НАТО и ЕС за изграждане и развитие на способности в условията на продължителен натиск върху бюджетите за отбрана и високата цена за придобиване и поддръжка на въоръжението и бойната техника остава без алтернатива.

Поради очертаващото се намаляване на оперативното темпо на участие в мисии и операции, запазването и поддържането на натрупания ценен боен опит е приоритет. За тази цел ще спомогне участието на въоръжените сили в повече международни учения и съвместни подготовки, както и в инициативата на НАТО „Свързани сили”.

Продължи подбора и сключването на договори с български граждани за служба в доброволния резерв.

В изпълнение на политиката за прозрачност и отчетност стартираха комплексни проверки в структури от състава на въоръжените сили. Образувани са досъдебни производства във връзка с нередности при организиране на конкурси и възлагане на обществени поръчки за производство и придобиване на екипировка за контингента ни в Афганистан, както и по отношение на контрола на качеството.

2 Управленски подходи и приоритети в отбранителната политика

2.1 Основни изводи по отношение на отбранителната политика, произтичащи от измененията в средата на сигурност

Средата на сигурност през второто тримесечие на 2013 г. се характеризираше с динамични изменения и въздействие на широк спектър от рискове и заплахи, породени от въоръжените конфликти и кризисните процеси в Близкия изток, Северна Африка и Афганистан; действията на терористични, екстремистки и криминални структури; нелегалното разпространение на оръжие, включително за масово унищожение; миграционните потоци; кибернетичните атаки; енергийната и ресурсната нестабилност; климатичните промени и природните бедствия; икономическите, социалните и демографските дисбаланси.

Обстановката в Западните Балкани се запази стабилна в резултат на стремежа на страните за интегриране в НАТО и ЕС. Благодарение на активното ангажиране на международната общност с проблемите на региона Косово и Сърбия подписаха Споразумение за урегулиране на отношенията и План за прилагането му. Главни предизвикателства за правителствата на отделните страни бяха задълбочаващите се социално-икономически проблеми; напрежението в междуетническите отношения; борбата срещу корупцията и организираната престъпност. Рисковете за сигурността на Република България, произтичащи от ситуацията в региона, останаха ниски.

Предпоставки за дестабилизиране на обстановката в черноморско-каспийския регион останаха неразрешените „замразени конфликти“; действията на паравоенни структури; етническите и религиозните противоречия; големият брой бежанци и

разселени лица; рисковете от нерегламентирано разпространение на оръжия за масово унищожение; нелегалният трафик на хора, наркотици и оръжие.

Средата на сигурност в Афганистан през периода се характеризираше с повишаване на степента на заплахите поради пролетната офанзива на бунтовниците. Обекти на комплексни нападения и засади с импровизирани взривни устройства бяха предимно бази и патрули на правителствените и коалиционните сили. Общият брой на инцидентите по сигурността в сравнение със същия период на 2012 г. намаля с 9%. Същевременно предстоящите президентски избори през 2014 г. и постепенното изтегляне на контингентите на Международните сили за поддържане на сигурността (ISAF) създават предпоставки за политическа нестабилност и повишаване на междуетническото напрежение. В краткосрочен план нивото на риска и потенциалните заплахи за сигурността ще се запазят.

Негативно въздействие върху сигурността в Близкия изток и Африка оказваха продължаващите кризи и нестабилността в редица държави; проявите на екстремизъм на етническа и религиозна основа; политическата и икономическата нестабилност; корупцията и организираната престъпност; рисковете от използване на химическо оръжие; безконтролното разпространение на въоръжение и бойна техника; задълбочаващите се демографски проблеми, както и усложнената хуманитарна обстановка.

Кибернетичните атаки станаха все по-чести и сложни, което изисква развитието на способности за защита на критичните информационни системи, включително за комплексна киберотбрана.

Независимо че случаите на морско пиратство намаляват, тенденцията все още не е необратима, което заплашва сигурността на международните морски комуникации.

2.2 Развитие и функциониране на Министерството на отбраната като модерна институция на демократична държава

Със заповед на министъра на отбраната бе сформирана работна група и създадена организация за подготовка на проект на нов Устройствен правилник.

В изпълнение на Плана за развитие на въоръжените сили на Република България бяха изготвени заповеди на министъра на отбраната и началника на отбраната за изменения в действащи длъжностни разписания, които не се реорганизируют през 2013 г.

Обсъдени и решени бяха проблемите, свързани с охраната на складове с бойни припаси и имущество на бригада „Логистика” и в тази връзка бе направена промяна в ПМС № 66 от 1996 г.

През периода се извърши годишно разместване в Министерството на отбраната, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и военните формирования на Българската армия.

Приключи съгласуването с Министерството на образованието и науката на проекта на нов правилник за устройството и дейността на Военна академия, във връзка с приемането на Закона за развитие на академичния състав, правилника за

неговото прилагане и свързаните с тях промени в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и правилника за неговото прилагане, както и с промените в Закона за висшето образование.

С Постановление на Министерския съвет №114 от 16.05.2013 г. беше приета „Наредба за отсрочване запасни и техника запас от повикване във въоръжените сили при мобилизация“.

С цел активизиране на диалога с професионални, академични, обществени организации и бизнес сдружения, работещи по въпроси на отбранителната политика беше създаден Обществен съвет по отбранителна политика като консултативен орган към министъра на отбраната при формиране на политики, становища и приемане на инициативи в областта на отбранителната политика. През отчетния период бяха проведени шест тематични дискусии в рамките на Съвета.

2.3 Политика на прозрачност и отчетност

2.3.1 Ефективно управление и премахване на условията за корупция

В изпълнение на т. 59 от Указанията на министъра на отбраната по отбранителна политика 2011–2014 г., „борбата с корупцията да бъде водещ приоритет на Министерството на отбраната” и в изпълнение на заповед № Р-15/31.01.2011 г. на министър-председателя на Република България, в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, регулярно се извършваше оценяване на корупционния риск по Методиката за оценка на корупционния риск.

Извършени бяха анализ и оценка на корупционния риск във Военно-географската служба, в командването на Военноморските сили и в едно формиране от състава на командването на Сухопътни войски, като са направени съответните предложения за превенцията му. Въз основа на използваните индикатори за оценка на съответната дейност корупционният риск беше оценен като „нисък”, с изключение на Военно-географската служба, където същият беше оценен като „среден”.

През отчетния период в Инспектората на Министерството на отбраната бяха регистрирани три сигнала, подадени на сайта на Комисията за превенция и противодействие на корупцията към Министерския съвет на Република България и три сигнала, подадени на телефоните на Инспектората за сигнали при нарушения и нередности. Регистрираните сигнали са за незаконосъобразни действия на длъжностни лица и за нарушения, произтичащи при преминаването на военната служба.

В Инспектората бяха регистрирани и един сигнал с твърдения за наличие на корупционни практики и един сигнал за конфликт на интереси. От направената проверка на сигнала за наличие на корупционни практики се установи, че същият е неоснователен. Сигналят за конфликт на интереси беше изпратен до Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси към Министерския съвет с цел разглеждане. С решение № 192/23.05.2013 г. комисията е прекратила

производството по същия, поради факта че сигналът е подаден от неидентифицирано лице.

Регулярно беше изпращана информацията относно констатирани от вътрешните одитори на Министерството на отбраната нередности, факти и условия, пораждащи корупция, които да бъдат включени в Отчетите за изпълнението на Графика за неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност.

2.3.2 Информационна политика

През второто тримесечие на 2013 г. информационната политика на Министерството на отбраната осигури максимална прозрачност и отчетност на решенията на ръководството на Министерството и дейността на въоръжените сили. Продължи традицията да се публикуват всички стратегически документи, концепции, планове и отчети, нормативни и поднормативни актове. Ежедневно се актуализираше и информацията за разкриването на процедури за възлагане на обществени поръчки и техния ход.

С цел възстановяване на престижа на военната професия и военната кариера през м. юни беше проведено социологическо изследване във видовете въоръжени сили на тема „Социален статус на българския военнослужещ“¹.

През отчетния период в рубрика „Новини“ на интернет страницата на Министерството на отбраната, на профила на Българската армия в социалната мрежа „Фейсбук“ и в рубрика „Вътрешна информация“ на Автоматизираната информационна система на Българската армия бяха публикувани 93 новинарски съобщения. Ежедневно се отговаряше устно на журналистически запитвания. Бяха проведени три пресконференции и множество срещи с журналисти, интервюта и изявления на министъра на отбраната и др.

Прегледът на публикациите в централните и регионални медии в периода април-юни показва, че темата за дейността на Министерството на отбраната и Българската армия ежедневно присъства в медийното пространство. Публикуваните материали имат предимно положителен и информативен характер. (Фиг. 1)

¹ Анализът на резултатите са дадени в раздел 4.5.

ФИГУРА 1 – ХАРАКТЕР НА ПУБЛИКУВАНИТЕ ЗА МО И БА МАТЕРИАЛИ

2.3.3 Контролна и одитна дейност

Усилията при осъществяването на контролната дейност бяха насочени върху спазването на нормативните актове и заповедите на министъра на отбраната при провеждането на кадровата и социалната политика, дейностите по създаване на здравословни и безопасни условия за изпълнение на военна служба, по осъществяването на здравната политика и военномедицинското и психологичното осигуряване, по военното образование и научната дейност, по опазването на околната среда, по управлението на доставките, по управлението на държавните имоти и инвестиционната политика, по изпълнението на актовете на министъра на отбраната по подготовката, поддръжката и логистичното осигуряване на военните формирования на въоръжените сили.

По отношение на контрола по спазването на нормативните актове и заповедите на министъра на отбраната и законосъобразното провеждане на административните дейности в Министерството на отбраната, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и в Българската армия бяха извършени общо 38 проверки, от които две комплексни, три контролни, две тематични (от които една по искане на Военноокръжна прокуратура – София), една проверка по докладна записка от директора на дирекция „Правно-нормативна дейност”, една по сигнал, подаден от Президентството на Република България и 29 проверки по сигнали и жалби от граждани. Бяха изготвени 14 доклада до министъра на отбраната за резултатите от извършените проверки, в които бяха направени 68 предложения за отстраняване на допуснатите слабости и недостатъци.

При осъществяването на контролната дейност бяха извършени проверки в три от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната (Военногеографска служба, Военномедицинска академия и ИА „Военни клубове и военно-почивно дело”, командването на Сухопътните войски, командването на Военновъздушните сили, командването на Военноморските сили и 12 военни формирования от Българската армия. Освободен беше от длъжност изпълнителният директор на ИА „Военни клубове и военно-почивно дело” в следствие на констатираните от

проверката слабости и нарушения при организирането и провеждането на обществените поръчки, а също така субективизъм и формално прилагане на закона при назначаването на държавни служители без конкурс.

По отношение на одитната дейност оперативните цели и задачи бяха насочени към осигуряване на ръководството на Министерството на отбраната на обективна и независима оценка за степента на съответствие на дейностите и процесите в министерството, второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към него и търговските дружества с принципал министъра на отбраната с действащите нормативни актове, вътрешните правила и сключени споразумения и договори, за степента на надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативна информация, за ефективността, ефикасността и икономичността на изпълняваните програми и отделни процеси. Паралелно с това се работеше към подпомагане на ръководството на Министерството на отбраната при идентифицирането, оценяването и управлението на риска на структурите, подчинени на министъра на отбраната, подобряване функционирането на системите за финансово управление и контрол на базата на анализи и оценки на създадените и разписани политики и процедури, въведени с вътрешни актове, като се изготвяха и препоръки с цел предотвратяване, разкриване и/или отстраняване на слабости, недостатъци и грешки. Бяха осигурявани оценка, даване на съвет и мнение, обучение и др., предназначени за подобряване на процесите по управление на риска и контрола в Министерство на отбраната и подчинените му структури, чрез изпълнението на одитни ангажменти за консултиране, във връзка с конкретни казуси и проблеми.

Изпълнени бяха 17 одитни ангажменти за даване на увереност (два извънпланови, възложени по инициатива на министъра на отбраната) и осем броя ангажменти за консултиране. Дадени бяха общо 59 препоръки, които са приети от министъра на отбраната и са предприети действия за тяхното изпълнение от проверяваните структури. В резултат на изпълнението на дадените в докладите препоръки са подобрени дейностите по изпълнението на отделни процеси в командванията на въоръжените сили и разпоредители с бюджетни кредити от по-ниска степен към тях, подобрени са контролните механизми по ключови процеси в административните структури от състава на Министерство на отбраната.

Констатирано беше, че при планирането в меморандумите на програмите се залагат общи цели и приоритети без измерими показатели. Наложена практика е в текущата година да се препланират натрупани задължения от предходни години. Тези задължения обикновено са в значителни размери, което не позволява да се извършва планиране на нови потребности от стоки, услуги, оборудване, техника, проекти за модернизация през текущата година.

От друга страна липсата на адекватен анализ на възможностите за осигуряване на програмите с необходимите материални и финансови ресурси, прави процеса по планиране на програмите неефективен. Анексирането на програмните меморандуми след утвърждаване на бюджета на отделните програми значително променя първоначално планираните цели и приоритети. При разработване на програмите съгласно Методиката за разработване на програмите в Министерството на отбраната и Въоръжените сили етапите на планиране, програмиране и бюджетиране се

изпълняват в обратна последователност, а именно бюджетиране, програмиране, планиране.

2.4 Ресурсна среда

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г. на Министерството на отбраната са определени разходи в размер на 1 104 549 хил. лв. - за Министерство на отбраната – 1 080 465 хил. лв. и трансфери за висшите военни училища – 24 084 хил. лв. Към 31.05.2013 г. по отчетни данни изпълнението на бюджета на Министерството на отбраната е 39.30% спрямо уточнения бюджет. Извършените разходи са по-малко от полагаемите се за периода поради това, че същите са свързани с определени процедури по ЗОП и реалните плащания ще се извършат през третото и четвъртото тримесечие. Същевременно поради ограничените бюджетни ресурси процентът на усвояване на утвърдените средства по някои направления е по-голям. Към 31.05.2013 г. Министерството на отбраната (МО) няма неразплатени текущи задължения, с изключение на задълженията на Военномедицинска академия към фирми по сключени договори през 2012 и предходни години.

За второто тримесечие на 2013 г. бяха извършени следните разходи в полза на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити и в рамките на утвърдените им Годишни бюджетни сметки за 2013 г.:

- Сухопътни войски – 39 269 хил. лв.;
- Военновъздушни сили – 23 118 хил.лв.
- Военноморски сили – 12 329 хил.лв.
- Военномедицинска академия – 20 999 хил.лв.
- Служба „Военна информация” – 5 927 хил.лв.
- Служба „Военна полиция” – 3 494 хил.лв.
- ИА „Военни клубове и военно-почивно дело” – 4 502 хил.лв.;
- Дирекция „Финанси“ – 34 003 хил. лв.;
- Институт по отбрана – 408 хил.лв.
- Съвместно командване на силите – 11 611 хил.лв.
- Национална гвардейска част – 1 641 хил.лв.
- Национален военноисторически музей – 384 хил.лв.
- Комендантство - МО – 802 хил.лв.
- Централно военно окръжие – 5 080 хил.лв.
- Стационарна комуникационно-информационна система – 4 975 хил.лв.
- Централен артилерийски изпитателен полигон – 488 хил.лв.
- Военно-географска служба – 774 хил.лв.

За Държавните висши военни училища бяха предоставени съответно :

- Военна академия – 1 037 хил.лв.
- Национален военен университет – 2 661 хил.лв.
- Висше военноморско училище – 895 хил.лв.

Заявените осигурителните вноски за Министерството на отбраната и висшите военни училища са в размер на 68 597 хил.лв., в т.ч. за висшите военни училища – 2 189 хил. лв., като същите разходи не са включени в горепосочените суми на

второстепенните разпоредители с бюджетни кредити. В рамките на горепосочените разходи, бяха осъществени разплащания на централизираните доставки /централни плащания/ в размер на 18 216 хил.лв. Разходите са извършени за доставка на стоки и услуги на база сключени договори по включени позиции в Единния финансов план за материално-техническо осигуряване и Единния поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги. Останалата част от разхода (децентрализирани разходи) беше извършена в интерес на дейността на администрацията на Министерството на отбраната и осигуряването на международните задължения.

Извършените разходи чрез дирекция „Финанси” са на база утвърдените лимити, в рамките на осигурените средства от Министерство на финансите. Те са съобразени с възможностите на утвърдения бюджет на Министерството на отбраната за 2013 г.

За осигуряване на прозрачно управление и разходване на финансовия ресурс, всички въпроси, свързани с разпределението и преразпределението на отбранителните ресурси в Единния финансов план, се разглеждаха от Програмния съвет към министъра на отбраната. Ежемесечно се утвърждаваха и коригираха при необходимост месечните лимити за разходи и текущите плащания по бюджета на Министерството на отбраната и по бюджетите/бюджетните сметки на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити.

Изготвен беше „Финансов отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми в Министерството на отбраната” за първото тримесечие на 2013 г. и представен в Министерството на финансите.

С МЗ № ОХ-257/02.04.2013 г. беше направена актуализация на състава на екипите за управление на риска в основните програми и програми на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

Беше разработен „Доклад за състоянието на системите за финансово управление и контрол в Министерството на отбраната за първото тримесечие 2013г.”.

На заседания на Програмен съвет и Съвет по отбрана бяха приети “Указания за програмиране за периода 2014 - 2019 г.” на министъра на отбраната и бяха въведени в изпълнение с МЗ № ОХ-356/17.05.2013 г.

Със заповед на министъра на отбраната ОХ № 392/ 06.06.2013 г. бяха утвърдени „Бюджетни указания по разходването на бюджета на Министерството на отбраната за 2013г.”

Актуализиран беше „Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника” с валидни данни за 2013 г. и е издадена МЗ № ОХ-367/21.05.2013 г. за неговото прилагане.

Разработени бяха планове за управление на риска по програма Програма 9.5 “Целеви централни плащания” и 9.6 „Разходи по Отбранително-мобилизационната подготовка за „Терем“ ЕАД”.

На заседание на Програмния съвет към министъра на отбраната бяха приети „Меморандум на програмните решения 2014-2019 г.” и „Тригодишна бюджетна прогноза на Министерството на отбраната за периода 2014-2016 г.”.

3 Вържени сили и отбранителни способности

3.1 Сухопътни войски

Основните цели и задачи за изминалия период бяха свързани с изпълнението на решенията, залегнали в стратегическите програмни документи и Плана за развитие на вържените сили в частта му за Сухопътни войски през 2013 г.

Усилията бяха съсредоточени върху организирането на процеса по изграждане на приоритетните за Сухопътните войски способности, касаещи формирането и подготовката на батальонните бойни групи. В периода 20 – 22 май 2013 г., в рамките на втората фаза от батальонното тактическо учение „Тракийски страж – 2013“, проведено се на полигон „Ново село“, успешно беше сертифицирана втората батальонна бойна група от Сухопътни войски с командир подполковник Тихомир Димчев. Използвани бяха критериите и стандартите на Съюзното командване по операциите за сертифициране на силите (CREVAL). Получената оценка е „Боеготов“. Участваха близо 800 военнослужещи с около 200 единици бойна и спомагателна техника, както и механизирани взводи от Сухопътните войски на САЩ в Европа в състав от 49 военнослужещи. По време на учението американският взвод беше интегриран в състава на маневрените формирования на втората батальонна бойна група. В учението взеха участие и група за специални операции от състава на Специалните сили и екипажи и авиационна техника от Военновъздушните сили. За пръв път бяха демонстрирани възможностите на полевата симулационна система за обучение (Deployable Instrumented Training System - DITS).

Продължи целенасочената подготовка на формированията от Сухопътни войски за усъвършенстване на боеспособността и оперативната съвместимост със съюзниците от НАТО и партньорите от Европейския съюз.

Редовно се провеждаха планираните превантивни мероприятия за подобряване на войсковия ред, дисциплината и грижата за опазване на живота и здравето на военнослужещите и цивилните служители и спазването на мерките за безопасност.

Въпреки силно ограничената финансова квота, в рамките на своите отговорности и правомощия, Сухопътните войски успешно се справиха с подготовката, осигуряването и сертифицирането на декларираните формирования.

За отчетния период 57 военнослужещи и 28 единици техника от Сухопътните войски участваха в 14 операции по разузнаване и унищожаване на открити невзривени бойни припаси на територията на страната. Разузнати и унищожени чрез взривяване са общо 781 боеприпаса, от тях: 55 артилерийски снаряда; 36 танкови снаряда; 588 гранати; 3 мини и 99 боеприпаса от други видове.

3.2 Военновъздушни сили

През второто тримесечие на 2013 г. във Военновъздушните сили продължи провеждането на регулярна летателна дейност, съобразно наличната изправна авиационна техника и доставеното авиационно гориво.

Редовно се провеждаха планираните тренировъчни мисии на дежурните сили и средства от Военновъздушните сили за контрол и охрана на въздушното пространство в мирно време.

Военновъздушните сили организираха и/или участваха в провеждането на национални и многонационални мероприятия, свързани с подготовката на силите, както следва:

- **В страната:**

- Тренировка на органите от Автоматизираната информационна система „Преслав” от състава на Военновъздушните сили и на тренировка по Air Policing (24 април 2013 г.);

- Компютърно-подпомагано командно-щабно учение с авиационна ескадрила от База за предно разполагане - Безмер на Национален военен учебен комплекс „Чаралица” (22-26 април 2013 г.);

- Съвместни българо-гръцки полети “ДАСТ” (14-16 май 2013 г.);

- Учебно-методически сбор по безопасност на полетите (14-15 май 2013);

- Съвместна българо-израелска летателна тренировка „COLLECTOR’S ITEM 2013”(23-31 май 2013 г.);

- Разделна щабна тренировка подготовка за командно-щабно учение на Военновъздушните сили (29 май 2013 г.);

- Единна щабна тренировка в Командването на Военновъздушните сили (5-6 юни 2013 г.);

- Полигонна подготовка на специалисти за ядрена, химическа и биологическа защита (10-21 юни 2013 г.);

- Съвместна българо-израелска летателна тренировка „COLLECTOR’S ITEM 2013”(1-7 юни и на 11, 17 и 18 юни 2013 г.);

- Участие на един вертолет Ми-17 от Военновъздушните сили в комплексното учение на Националния военен университет „Обединени усилия 2013” (21 юни 2013 г.);

- **В чужбина:**

- Тренажорна подготовка на самолет МиГ-29 в Сърбия на личен състав от авиобаза Граф Игнатиево (15-19 април 2013 г.);

- Участие в учение на НАТО “RAMSTEIN ASPECT” (20-24 май 2013 г.);

3.3 Военноморски сили

Основните задачи, които изпълняваха Военноморските сили през отчетния период бяха:

- *Достигане и поддържане на необходимото ниво на отбранителни способности на силите, декларирани за участие в системата за колективна отбрана на НАТО и общата политика за сигурност и отбрана на ЕС, чрез изпълнение на Целите на въоръжените сили и развиване на приоритетни способности, в съответствие с осигурените ресурси;*

За изпълнението на тази задача постоянна готовност за активиране поддържаха фрегатите „Дръзки“ и „Верни“, базовият миночистач „Прибой“ и минният ловец „Цибър“.

- *Поддържане на способности на Военноморските сили за наблюдение на морските пространства и осигуряване на ранно предупреждение за възникване на кризи;*

По тази задача Военноморските сили поддържаха способности за наблюдение и ранно предупреждение, базирани на информацията от „Брегова система за контрол на корабоплаването и охрана на морската граница - ЕКРАН”. През юни 2013 г. се проведе обучение на инженерите по системно осигуряване на система „ЕКРАН” за основно администриране на операционна система „Windows Server 2008”. Със сключването на договор №2126/11.04.2013 г. между Командването на Военноморските сили и „Интернационални морски технологии” ЕООД – гр. Русе е осигурена техническа поддръжка на бреговите радиолокационни станции „SELUX T-250”, интегрирани в системата „ЕКРАН – FMF”, и корабна радиолокационна станция „SELUX T-340” за срок от една година.

- *Реализиране на пакета от Цели за способности за НАТО;*

На основание заповед на министъра на отбраната ОХ-018/26.06.2013г. започна разработването на планове за изпълнение на Цели за способности на Военноморските сили.

- *Подготовка на формированията;*

Главните усилия в подготовката на Военноморските сили бяха насочени към усъвършенстване на оперативните способности и оперативната съвместимост с отчитане на ресурсните възможности и достигнатото ниво на подготовка на силите.

През периода формирования от Военноморските сили участваха в следните по-машабни съвместни и с международно участие учения и тренировки:

- В периода 05 – 24 април корвета „Решителни” с щатния си екипаж и двама офицери от щаба на Военноморските сили взеха участие в активацията на Оперативната група за военноморско сътрудничество в Черно море „BLACKSEAFOR“;

- От 15 до 19 април военнослужещи от Военноморските сили участваха в първоначален курс за откриване и противодействие на импровизирани взривни устройства в Тренировъчния център на силите на САЩ в Графенвюр, Германия;

- На 24 април сили и средства от Военноморските сили участваха в националното учение по сигурността на интегрираните пристанища Варна и Бургас;

- През април, май и юни се проведеха тактико-специални подготовки с изпълнение на парашутни скокове съвместно с военнослужещи от Военновъздушните сили и от Специалните сили на Сухопътни войски;

- От 20 до 25 май личен състав от Военноморските сили участва в съвместна подготовка/курс - „Действия по прецизна стрелба за напреднали” в Констанца, Румъния.

Общо за периода бяха проведени следните тактически учения:

- *за корабните формирования* – 1 тактическо учение на военноморска база, 4 тактически учения на корабни дивизии и 35 тактически учения на кораби;

- *за бреговите формирования* – 8 тактически учения с батальон и 7 ротни тактически учения.

През периода модулните групи за разузнаване и унищожаване на невзривени бойни припаси разузнаха, извлякоха, транспортираха и унищожиха открити в зоната им за отговорност 3 броя 105 мм артилерийски снаряди, и 5 броя 70 мм артилерийски снаряди и 1 брой 76 мм осколъчно-фугасен снаряд с взривател.

3.4 Изпълнение на мисиите на въоръжените сили

По мисия „Отбрана“ на българските въоръжените сили през периода се проведоха планираните занятия по усвояване и поддържане на плановите за бойна готовност и мобилизация. Провеждането на тренировките по оповестяването на личния състав от Групата за военнотехническа експертиза на Началника на отбраната и на оперативните групи на Командващия на Съвместното командване на силите и на командирите на видовете ВС потвърдиха надеждността на автоматизираната система за управление на оповестяването и допринесоха за повишаване на натренираността на дежурните екипи при извършване на оповестяването.

Проведоха се тренировки с мобилизационните модули за осигуряване на гарантирано преминаване на въоръжените сили от мирновременна към военновременна организация и дейност. Продължава поддържането на плановите за бойна готовност на видовете въоръжени сили. В ход е разработването на нова Директива за бойна готовност. Изготвена е Схема за мобилизация на въоръжените сили към 01 юли 2013 г., както и заповеди за въвеждане на образците документи, необходими за планиране и провеждане на мобилизацията и за планиране на логистичното осигуряване на мобилизацията.

Ежемесечно се провеждаха тренировки по управление на дежурните сили и средства за контрол и охрана на въздушното пространство, контрол на корабоплаването и защита на обекти от критичната инфраструктура на Република България.

В контекста на участието на Република България в системата за колективна отбрана на НАТО, приносът на въоръжените ни сили към Силите за отговор на НАТО (NATO Response Force - NRF) и силите на НАТО за незабавен отговор (Immediate response Force - IRF) се изразяваше в поддържането на готовност („stand-by“) на един взвод за ядрена, химическа и биологическа защита и екология, един взвод „Военна полиция“, модул за гражданско-военно сътрудничество (Civil Military Cooperation – CIMIC) и група за разузнаване с хора (Human Intelligence – HUMINT) – общо 65 военнослужещи. През отчетния период са изготвени „Каталог на способностите на въоръжените сили на Република България за участие в Силите за отговор на НАТО“, както и предварителна военна оценка и препоръки за нашето участие в Силите за отговор на НАТО през периода 2015 - 2020 г.

От 23 до 25 април, по критериите и стандартите на Съюзното командване по операциите за сертифициране на силите (CREVAL), се проведе сертифициране на механизирани батальони и на батальон за ядрена, химическа и биологическа защита, декларирани към Силите за отговор на НАТО (NATO Response Force - NRF).

В изпълнение на мисия „Подкрепа на международния мир и сигурност“ през периода беше проведена сертификация на контингент от Въоръжените сили на Република България за участие в стабилизиращите сили на НАТО в Косово - KFOR.

3.5 Участие на въоръжените сили в операции и мисии

3.5.1 Операции и мисии на НАТО

- **Операция на Международните сили за поддържане на сигурността в Афганистан (International Security Assistance Force – ISAF)**

През отчетния период Република България участва в операцията с контингент от въоръжените сили с обща численост до 422 военнослужещи, разпределени в:

- *Кабул*: национален елемент, два екипа от съветници, секция „Разузнаване“, група за електронно разузнаване и анализ, формирование от „Военна полиция“, медицински екип и щабни офицери – общо до 84 военнослужещи;
- *Кандахар*: национален елемент; рота за охрана на летище Кандахар; два екипа от съветници – общо до 338 военнослужещи.

Беше изготвена военна оценка и препоръки относно възможностите за участие в небойната мисия на НАТО за обучение, съветване и подпомагане на Афганистанските национални сили за сигурност (ITAAM – RESOLUTE SUPPORT). През юни 2013 г. се проведе конференция за генериране на силите за ISAF, където беше потвърден приносът на Република България към операцията през 2014 г. и беше заявено първоначалното намерение на нашата страна за участие в мисията RESOLUTE SUPPORT. След завършване на процеса на планиране и вземане на политическо решение за участие, ще бъдат определени конкретните параметри на българския принос към мисията.

- **Операция на Стабилизиращите сили за сигурност в Косово (Kosovo Force – KFOR)**

Българското участие в тази операция запази параметрите от предишния период – 10 военнослужещи в Щаба на KFOR и Тренировъчна група на НАТО в Косово и един военнослужещ в Многонационалното интегрирано логистично формирование за контрол на придвижването.

- **Операция на НАТО за борба с морското пиратство в акваторията около Сомалия „OCEAN SHIELD“ (OOS)**

Продължи участието ни в тази операция с един военнослужещ в Щаба на постоянната военноморска група на НАТО (SNMG2). Към момента не се предвижда промяна на формата на българското участие в операцията.

- **Операцията на НАТО за борбата срещу тероризма в Средиземно море „Active Endeavour“ (OAE)**

Във връзка с изпълнение на планираното за октомври 2013 г. участие в операцията, през периода беше изготвено и прието решение на Министерски съвет за разрешаване изпращането на един кораб (клас „фрегата“ – „Дръзки“) от състава на Военноморските сили. Изготвени и утвърдени от министъра на обраната са указания за организирането, изпращането и използването му извън територията на страната.

3.5.2 Операции и мисии на ЕС

- **Операция „ALTHEA” в Босна и Херцеговина (European Union Force ALTHEA - EUFOR)**

Спрямо предишния отчетен период няма изменение в параметрите на участието ни - 10 военнослужещи в щаба и подчинените структури и поддържане в постоянна готовност за развърщане в зоната на операцията на една лекоманеврена рота (от състава на Сухопътни войски) и национален поддържащ елемент – общо до 140 военнослужещи. В отговор на постъпило искане от командващия на операцията е заявено намерението на Република България за продължаване на участието с рота в състава на Междинния резерв до месец февруари 2015 г.

- **Гражданска мисия на ЕС за наблюдение в Грузия**

Продължаваме участие в тази мисия с 12 военни наблюдатели. През май е извършена ротация на част от военнослужещите.

- **Военноморска операция на ЕС за възпрепятстване, предотвратяване и възпиране на пиратски действия край бреговете на Сомалия (European Union Naval Force (EU NAVFOR) Somalia - Operation ATALANTA)**

Република България продължи участието си в операцията с 1 военнослужещ в Оперативния щаб на операцията в Нордууд, Великобритания. Прието е решение на Съвета на ЕС за удължаване мандата на операцията до месец декември 2014 г. На планираната за месец юли т.г. конференция за генериране на сили ще бъде заявено намерението на нашата страна за продължаване на участието ни с 1 офицер в оперативния щаб на операцията.

- **Полицейска мисия на ЕС в Афганистан (EU Police Mission in Afghanistan EUPOL-A)**

Продължи участието в тази мисия с един инструктор от състава на Служба „Военна полиция“.

- **Мисия на ЕС за обучение на силите за сигурност на Мали**

Продължава участието ни с екип от 4 военнослужещи от Военномедицинска академия, развърнат в района на щаба на операцията в столицата Бамако.

3.5.3 Операции и мисии на ООН

- **Мисията на ООН в Либерия (United Nations Mission in Liberia - UNMIL)**

През периода България участва в мисията на ООН в Либерия с 2 военни наблюдатели.

3.5.4 Операции и мисии в подкрепа на населението

Формированията за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия не бяха активирани. Подготовката им се водеше планово, в съответствие с „Програма за подготовка на формированията от Българската армия за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия”, разработена от Съвместното командване на силите. Готовността за действие се поддържаше в системата за бойно сглобяване, а достигнатата степен на готовност се оценяваше по време на провежданите ежемесечни тренировки и проверки. С приближаването на лятото,

приоритетно беше проверявана готовността на формированията за действие в специфичните за сезона потенциални опасности.

През периода модулните групи за разузнаване и унищожаване на невзривени бойни припаси от състава на Сухопътни войски и Военноморските сили проведеха операции (описани по-детайлно в т. 3.1. и т. 3.3.), при които бяха разузнати и унищожени общо 790 невзривени бойни припаси от различни типове и калибър.

3.6 Съвместна подготовка

През второто тримесечие своевременно бяха организирани и проведени мероприятията по подготовката на щабовете и формированията от Съвместното командване на силите и командванията на видовете въоръжени сили.

Най-мощното мероприятие от съвместната подготовка през периода беше тактическото учение „Тракийски страж – 2013“ проведено от 15 до 22 май. През втората фаза на учението (20 – 22 май) на полигон „Ново село“, успешно беше сертифицирана втората батальонна бойна група от Сухопътни войски. В учението участваха военнослужещи, бойна и спомагателна техника от Сухопътни войски, Военновъздушните сили и военнослужещи и бойна техника от САЩ.

На 09 и 10 април се проведе Разделна щабна тренировка, а в периода 13 – 17 май беше проведена Единна щабна тренировка за планиране на операцията в Съвместното командване на силите. За времето от 27 до 29 май се проведе Единна щабна тренировка на Съвместното командване на силите за планиране на ефектите и целите. На 08 май се състоя основната планираща конференция за двустепенното командно-щабно учение – „ЩИТ 13“.

В периода от 13 до 17 май в Националния военен учебен комплекс „Чаралица“ се проведе компютърно подпомаганото тактико-специално учение „Преслав 2013“.

От 13 до 15 май в Центъра за съвместна подготовка на Силите на САЩ – Хохенфелс, Германия се проведе заключителната координираща конференция за съвместна ротационна подготовка/учение – „Подготовка за мисии“.

В същия център на 16 юни започна централизираната подготовка на екипите от съветници за Международните сили за сигурност в Афганистан. Това е втора фаза от подготовката им преди развързването в театъра на операцията. Подготовката ще продължи до 04 юли.

Провеدهа се следните съвместни подготовки с международно участие:

- Съвместна подготовка/Подготовка по Програмата за развитие на партньорството със САЩ за времето от 01 до 21 юни във военно формирование 32990 - Пловдив и полигон „Црънча“;

- Съвместна подготовка „Black Sea Rotational Force 13” - Land operations за времето от 24 до 07 юни на полигон „Ново село” и военно формирование 26030-Безмер;

- Съвместна подготовка „Black Sea Rotational Force 13” – Airborne and Air operations за времето от 24 юни до 07 август на летища Пловдив, Балчик/Варна, военно формирование 26030-Безмер, военно формирование 24900-Враждебна, военно формирование 32040-Крумово и полигон „Ново село“. В подготовката участват подразделения от морската пехота на САЩ в Европа и формирования от

Въоръжените сили на Република България. На по-късен етап от подготовката е предвидено участие на подразделения от въоръжените сили на Сърбия, Румъния и Азербайджан на наша територия, както и участие на наши формирования на територията на Румъния. Целта на подготовката е подобряване на способностите за съвместно участие в контртерористични и контрабунтовнически операции, в операции по поддържане на мира и повишаване нивото на оперативната съвместимост;

- Многонационално учение Saber Guardian 2013 за времето от 15.04. до 25.04.2013 г. в Центъра за подготовка на Сухопътните войски на Румъния (гр. Чинку). В учението участие взеха военнослужещи от България, САЩ, Румъния, Армения, Азербайджан, Грузия, Молдова, Полша, Сърбия и Украйна;

- Ротационна подготовка/учение „Подготовка за мисии” (Stability and Peace Support Operation Construct Mission Readiness Exercise) за времето от 29 април до 17 май в Тренировъчния център на Силите на САЩ – Хохенфелс, Германия. От българска страна участваха два разузнавателни тима и взвод от служба „Военна полиция”. В подготовката взеха участие и военнослужещи от 7 страни – България, САЩ, Словения, Румъния, Украйна, Албания и Армения.

- Ротационна подготовка/учение „Подготовка за мисии” (ISAF COIN Construct Mission Readiness Exercise) за времето от 06 юни до 03 юли в Тренировъчния център на Силите на САЩ – Хохенфелс, Германия. От българска страна участваха една механизирани рота, първи, втори, трети и четвърти екип от съветници за участие в операцията на Международните сили за поддържане на сигурността (ISAF) в Афганистан, експерти по подготовката на екипите от съветници и национален поддържащ елемент.

3.7 Развитие на националните концептуални и доктринални документи на отбраната и въоръжените сили

През периода продължи процесът по актуализиране на Ръководството за планиране на операции. В изпълнение на Заповед на министъра на отбраната № ОХ–16/11.01.2013 г. се разработи „Ръководство за планиране на операции, част първа – Стратегическо ниво”, въведено за прилагане със заповед на министъра на отбраната № ОХ–389/03.06.2013г. Продължава дейността по разработване на част втора на ръководството - „Оперативно ниво”, както и разработването на част трета - „Тактическо ниво”.

Продължи работата по разработване на поддържащите доктрини. По време на проведените през периода три заседания на Постоянната работна група по концепциите и доктрините, бяха обсъдени и приети проектите на „Доктрина за операции за поддържане на мира (НП-3.4.1)”, „Доктрина за разузнаване (НП-2)”, „Доктрина за електронната война (НП-3.6)”, „Доктрина за ядрена, химическа и биологическа защита (НП-3.8)” и „Доктрина за операции в отговор на кризи извън чл. 5 (НП-3.4)”, „Доктрина за военноинженерно осигуряване (НП-3.12)” и „Доктрина за съвместно определяне и поразяване на цели (НП-3.9)”. За месец ноември беше отложено разглеждането на проектите на „Доктрина за сухопътни операции (НП-3.2)” и на „Доктрина за въздушни операции (НП-3.3)”, поради

необходимост от тяхното прецизиране. В процес на разработка са проектите на „Доктрина за защита на войските и силите (НП-3.14)“, „Доктрина за информационните и психологически операции (НП-3.10)“, „Доктрина за операции по поддържане на мира (НП-3.4.1)“, „Доктрина за гражданско-военно сътрудничество (НП-3.4.9)“, „Доктрина за противодействие на импровизирани взривни устройства (НП-3.15)“ и „Доктрина за поддръжка от страната - домакин (НП-4.5)“.

В процес на разработване е Концепция за изграждане на отбранителна способност „Въздушно наблюдение и разузнаване с безпилотни летателни системи от Въоръжените сили на Република България”.

С цел изграждане на отбранителни способности в сферата на киберсигурността бяха разработени основи на национална стратегия за киберсигурност, политика за киберотбрана и пътна карта. Изготвена беше концепция и докладна записка до министъра на отбраната за формиране на подразделение (сектор) за кибер отбрана от състава на резерва на въоръжените сили.

3.8 Въоръжение и техника

3.8.1 Политики и подходи по въоръжението и техниката

И през второто тримесечие политиките по въоръжението и техниката се реализираха в условията на ограничен бюджет за отбрана, особено в частта му за капиталови разходи. Поради това, по програми 1.4 „Съвместно командване на силите” и 1.1 „Сухопътни войски” не са извършвани проекти по модернизация на въоръжението и техниката. По програма 1.2 „Военновъздушни сили” се изпълняват проекти за модернизация по сключени договори през 2011 г. По програма 1.3 „Военноморски сили” един от трите приоритетни проекта е частично изпълнен.

Извършената от Инспектората на Министерството на отбраната комплексна проверка през месец юни в командването на Военноморските сили установи, че поради недостиг на финансови средства, съществуват сериозни проблеми, свързани с техническото състояние на корабното въоръжението, най-вече на фрегатите от клас Е-71. До закупуването им от Кралство Белгия, всички дейности по поддръжката и ремонта са извършени от френската фирма DCN. Липсват обаче, двустранни споразумения между Министерството на отбраната и фирмите, оторизирани да извършват ремонт и поддръжка на конкретните оръжейните системи и боеприпасите на фрегатите клас Е-71. Затова съответните регламентни работи, контролни проверки, периодични обслужвания и ремонти, гарантиращи безопасна експлоатация, се извършват формално, или въобще не се извършват. Липсата на квалифицирана поддръжката на оръжейните системи, пряко влияе и върху оперативните способности на фрегатите от клас Е-71.

В условията на ограничен бюджет за отбрана, през периода бяха осигурени следните по-важни дейности по отбранителна аквизиция и поддръжката на въоръжението и техниката:

- През месец май беше сключен договор за ремонт на 2 броя газово турбинни двигатели на минен ловец “Цибър” от състава на Военноморските сили;

- Извършена е сертификация на полигон „Змейово“, съгласно изискванията на EN ISO 14001/2004;
- Сключен е договор за Космически мониторинг на атмосферното замърсяване в района на полигон „Змейово“ и представяне на информация от него на създадената за тази цел WEB страница;
- Доставени са автомобилни гуми и акумулатори за военните формирования от Българската армия;
- Сключени са договори за Застраховка "Гражданска отговорност" и "Злополука на местата в МПС" за автомобили от автопарка на Министерство на отбраната и Българската армия за причинени имуществени и неимуществени щети и вреди на трети лица;
- Осигурено е техническото обслужване на вертолет AS 532 AL Cougar и практическо обучение на персонал от Военновъздушните сили;
- Осигурена е експлоатацията на самолети РС-9М, РС-12 и Миг-29;
- Извършен е преглед и техническо обслужване на противоминни телеуправляеми апарати РАР-104;
- Осигурено е поддържане на комуникационно оборудване на Военновъздушните сили;
- Осигурено е поддържане и обслужване на климатични и вентилационни инсталации на Военния команден център;
- Осигурено е поддържане и обслужване на системи за охрана, видеонаблюдение, пожароизвестяване и пожарогасене на Военния команден център;
- Доставено е оборудване за изграждане на система за безжичен достъп до Интегрираната информационна среда на Министерство на отбраната;
- Доставени са настолни и преносими компютри, планшети (таблети) и периферна компютърна техника за осигуряване на администрацията на Министерството на отбраната;
- Доставена е необслужваема радиорелейна станция за осигуряване на Съвместното командване на силите.
- Беше осигурена извънгаранционната поддръжка, ъпгрейд, подмяна на хардуер и софтуер на елементи от Стационарната комуникационна система „Странджа-2“;
- Беше осигурена извънгаранционната поддръжка на мрежата за мобилна комуникация на Българската армия;
- Продължи развитието на Стационарната комуникационна система „Странджа-2“, чрез изграждането на оптични кабелни линии за привързването ѝ към единната електронна съобщителна мрежа на държавната администрация;
- Финализирани бяха дейностите по извършване на експертна оценка за удължаване на междуремонтния ресурс по календарен срок на експлоатация на самолети СУ-25 и двигатели Р-95Ш.

Поради липса на финансиране, все още не е стартирал процесът за модернизация на тактическите комуникации.

3.8.2 Инвестиционен план-програма на Министерството на отбраната

Поради ограничените средства за инвестиционни разходи, през изтеклия период бяха реализирани само отделни позиции на част от инвестиционните проекти, както и такива, финансирани чрез Програмата на САЩ за подпомагане в областта на сигурността.

За приоритетен инвестиционен Проект № 1 *„Изграждане на батальонна бойна група (ББГ) от състава на механизирана бригада”* и приоритетен инвестиционен Проект №10 *„Доизграждане на Силите за специални операции”* за 2013 г. са планирани финансови средства на стойност около 1,6 млн. лева.

Натрупаното с годините изоставане в изпълнението на проектите за модернизация, води до забавяне в придобиването на необходими оперативни способности и затруднява поддържането на вече постигнати такива. Недостатъчна в технологичен аспект е и съвместимостта на нашите формирования със съюзниците от НАТО.

През периода беше извършена подготовка за стартиране на новите, приоритетни инвестиционни проекти - Проект № 7 *„Придобиване на комуникационно-информационен модул за контингент“* и Проект № 12 *„Кибер защита“*.

3.8.3 Развиване на способности в сътрудничество със съюзници и партньори.

- **Програма на НАТО за инвестиции в сигурността**

Същността на програмата се състои в постигане на необходими оперативни способности и оперативна съвместимост в рамките на Алианса с цел покриване на минималните военни изисквания за провеждане на операции и мисии на НАТО чрез реализиране на инфраструктурни проекти на територията на Република България.

През отчетния период в процес на изпълнение е един инфраструктурен проект в авиобаза „Граф Игнатиево“ на обща стойност от около 7 млн. лв. Предстои комисия да извърши приемане на обекта и да подпише Акт 16.

Изпълняват се и два проекта, свързани с комуникации и интерфейс за управление на въздушното пространство на стойност около 1,7 млн. лева с разчет за завършване - септември 2013 г.

През периода са извършени редица подготвителни действия, свързани с усвояването общо на около 80 млн. лева. Средствата ще постъпят в периода 2013 г. - 2016 г. по следните проекти:

- „Модернизиране на летище Безмер” - 60 млн. лв.;
- „Съоръжения за КИС модули на НАТО за развързване” – 3,5 млн. лв.;
- „Брегово базирани военноморски комуникационни системи за командване и управление на надводни кораби“ - 12 млн. лв.;
- „Надграждане на система за командване и контрол на въздушното пространство“ – 13 млн. лв.

През тримесечието са разработени документи за международни тръжни процедури за строителство на четири нови обекта на обща ориентируваща стойност около 60 млн. лв.

- **Програма на САЩ за подпомагане в областта на сигурността**

По проект „Информационна система „Логистика на Българската армия“ през периода беше извършено следното:

- Завърши работата по инсталацията и настройката на комуникационното оборудване на ново включените в системата военни формирования;

- Организирано е обучението на потребителите, тестването на системата и подготовката за внедряване в експлоатация на пилотен проект на Информационна система „Логистика на Българската армия“.

- **Многонационалната програмата за придобиване на способности за стратегически въздушен транспорт**

Република България участва в програмата, като за 2013 г. за страната са планирани 65 летателни часа. От тях 10 % (6,5 летателни часа) са за обучение и подготовка на екипажите на самолетите „С-17“. През второто тримесечие на годината не са използвани часове по програмата, поради тяхното изразходване през предходния отчетен период. Ресурсът беше използван за транспортиране на личен състав, техника и материални средства при изтеглянето на българския контингент от Кабул през месец януари и за ротацията на контингента в Кандахар и екипите военни съветници през месец март.

3.8.4 Утилизация на излишни бойни припаси

Приключи изпълнението на договор за утилизация на излишни за Българската армия боеприпаси №УД-12-4/01.02.2013 г. Очерта се необходимостта от конкретизиране на отговорностите по стопанисване и разпореждане с остатъчните продукти. Съхранението им във войскови условия изисква допълнителен разход на финансови средства и крие рискове от взривове и пожари. Връщането на остатъчните продукти на Заявителя за утилизация обаче, може да доведе до отказ на същия да заявява утилизация/унищожаване на боеприпаси. Това би довело до невъзможност за стартиране на процедури. Разрешаването на проблема е свързан с промяна на Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия чрез конкретизиране на отговорностите по стопанисване и разпореждане с остатъчните в процеса на утилизация продукти.

3.8.5 Политика по прилагане на компенсаторни практики (офсет).

По офсетно споразумение между Министерство на отбраната и компания “Юрокоптер” – Франция, от общо 11 проекта по директния офсет, 10 са напълно изпълнени, а последния проект „Инфраструктура за ВВС и ВМС“, е в процес на изпълнение. По индиректния офсет, проекта за изграждане на „Международен Технологичен Център“ е одобрен за изпълнение от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Предстои приемане на изпълнението на третия етап от проекта.

По Офсетното споразумение между Министерството на отбраната и компания „Аления Аермаки“ – Италия, всички проекти по директния офсет са изпълнени. Предстоят преговори между Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и Аления Аермаки за окончателно изменение параметрите на офсетното споразумение за изпълнение на нов проект по индиректния офсет.

4 Хората в отбраната

4.1 Състояние на окомплектоването на Министерството на отбраната и въоръжените сили

През отчетния период в резултат на извършеното годишно разместване беше постигната 88% окомплектованост на щатния състав от Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната при следното разпределение по структури:

- Министерство на отбраната - 94 %;
- Българската армия - 89 %;
- Структури на пряко подчинение на министъра на отбраната - 88 %.

Постигнатата окомплектованост с личен състав на въоръжените сили позволява изпълнението на задачите, поставени пред военните формирования.

Бяха сключени договори с български граждани, успешно издържали конкурса за служба в доброволния резерв, с което броя на резервистите във военните формирования достигна 160 души.

4.2 Длъжности в щабове и органи на НАТО, ЕС и други международни организации

Продължи поэтапното попълване на длъжностите от командната структура на НАТО и овакантяващите се длъжности по други инициативи. Бяха организирани и проведени два конкурса за попълване на вакантни национални и международни длъжности зад граница. С това процентът на попълване на длъжностите в структурите на НАТО достигна 83%, което е съизмеримо с това на останалите страни-членки.

При общия брой длъжности, в това число националните длъжности в постоянните представителства на Република България към международни организации, процентът на попълване достига 98%.

4.3 Набиране и кариерно развитие

През отчетния период приключи окомплектоването на вакантни длъжности от обявените към 01 март 2013 г. Регистър на вакантните длъжности за офицери и офицерски кандидати и Регистър на вакантните длъжности за сержанти (старшини) и войници (матроси).

През второто тримесечие на 2013 г. от военна служба са освободени 187 военнослужещи, от които 114 са напуснали по собствено желание или поради навършване на пределна възраст, като 179 от освободените са без право на пенсия.

На проведените през месец май 2013 г. конкурси за 1199 длъжности за резервисти бяха класирани кандидати за 574 длъжности, с които предстои да бъдат сключени договори за служба в доброволния резерв.

Беше проведена активна информационна-рекламна дейност за набиране на кандидати за доброволния резерв и кандидати за военнослужещи – курсанти и войници, което доведе до повишаване на интереса на младите хора към обучението във висшите военни университети, към служба в Българската армия и към служба в доброволния резерв.

4.4 Военно-образователна система

Основният акцент във военно-образователната система продължи да бъде изпълнението на основните планиращи и регламентиращи документи в частта им за образование, наука и обучение и на Плана за придобиване и повишаване на квалификацията и преквалификацията във Военна академия „Георги С. Раковски“ и висшите военни училища.

Придобиването и повишаването на квалификацията и/или преквалификацията на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия се осъществяваше с цел получаване на допълнителни знания и умения, необходими за заемането на определени длъжности, както и за постигане на оперативна съвместимост при участие в многонационални операции, ръководени от НАТО и ЕС. Този процес се осъществяваше чрез обучение в курсове по следните направления: длъжностна квалификация; целева квалификация и езикова квалификация. За периода април-юни 2013 г., в квалификационни курсове се обучиха общо 657 специализанти.

4.5 Социален статус и мотивация

През месец юни 2013 г. беше организирано и проведено представително анкетно проучване с военнослужещи от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия на тема „Социален статус на българския военнослужещ“. Анкетирани бяха общо 1477 военнослужещи от 34 структури и военни формирования.

Анализа на резултатите показва, че са натрупани редица проблеми, които се нуждаят от бързи решения. Изследването разкрива напрежение и чувство за несигурност сред военнослужещите, които са резултат от липсата на последователност и приемственост в отбранителната политика, изключително честите и резки промени в структурата на въоръжените сили и нормативната уредба. Тези промени се възприемат като необмислени, силово налагани политически решения, недостатъчно обосновани и които не отчитат мнението на военнослужещите. Съществува силен дефицит на доверие, че ще се промени очертаната неблагоприятна ситуация и усещане за липса на перспектива за професионално развитие, което демотивира хората. Понятията реформа, оптимизация, стратегически преглед, трансформация се свързват единствено с

ликвидиране на формирования и структури, съкращаване на хора и техника, при което не се отчита в достатъчна степен военната експертиза.

През отчетния период продължиха усилията за подпомагане социалната адаптация на военнослужещи, освободени от военни служба. Бяха проведени 121 групови и индивидуални информационни беседи, в които участваха 645 военнослужещи. Във връзка с осигуряването на трудова заетост самостоятелно и/или съвместно със структурите на Агенцията по заетостта, бяха проведени 23 трудово-информационни борси, като на военнослужещите беше предоставена пълна информация за 2124 свободни работни места в страната и чужбина.

Продължиха контролните проверки по безопасност и здраве във военните формирования. През месец юни 2013 г. беше стартирано обучение на 650 длъжностни лица по безопасност и здраве.

Бяха удовлетворени 554 заявления-декларации за отпускане на материална помощ от общо 578 подадени. С еднократни помощи за посрещане на разходите при болест, смърт, злополука и други са подпомогнати 347 военноинвалиди, 16 пенсионирани военнослужещи, 15 военнослужещи, 27 цивилни служители, 66 военнопострадали, 72 военнопострадали с еднократни целеви помощи за погребения и 11 ветерани. Издадени бяха 88 книжки на военноинвалиди и военнопострадали, 22 дубликата, а 140 книжки са презаверени.

Основните насоки за работа по жилищната политика бяха насочени към организиране настаняването на нуждаещите се военнослужещи и цивилни служители в свободните жилища и жилищни помещения във военни общежития от фонда на Министерството на отбраната; реализиране на продажба на жилища от фонда на Министерството на отбраната; организиране настаняването на наематели в имотите от жилищния фонд. Общо в свободни жилища бяха настанени 55 военнослужещи и цивилни служители, а в жилищни помещения на военни общежития - 68.

4.6 Политика на социално сътрудничество

Продължи провеждането на активна политика за подобряване на социалния диалог между ръководството на Министерството на отбраната и ръководствата на официално представените синдикални организации. Усилията бяха насочени към съгласуване на интересите, добронамерено уреждане на възникналите спорове и предотвратяване на трудовите конфликти.

През отчетния период беше проведено едно заседание на Отрасловия съвет за социално сътрудничество. Бяха проведени две срещи със социалните партньори. Взаимодействието между ръководството на Министерството на отбраната и обществените организации, работещи в областта на отбраната, се изразяваше най-вече в подпомагане от страна на Министерството на тяхната дейност и на членовете им и привличането им в обсъждането на редица важни документи, свързани с развитието на въоръжените сили.

5 Национална и евроатлантическа сигурност и отбрана, международен мир и стабилност

5.1 Европейски съюз – Обща политика за сигурност и отбрана

През второто тримесечие на 2013 г. Министерството на отбраната продължи своите усилия в подкрепа на заявените от Ирландското председателство на ЕС приоритети в областта на Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) и очертаните в Заключенията на Съвета на ЕС (от декември 2012 г.) направления за подготовка на Европейския съвет по въпросите на отбраната, 19-20 декември 2013 г.

В тази посока бяха и приетите решения на Съвет „Външни работи“ с участието на министрите на отбраната и Направляващия борд на Европейската Агенция по Отбрана (ЕАО) през април 2013 г. в Люксембург. Министрите на отбраната подкрепиха решение за структуриране на Европейския съвет през декември т.г. в три направления: (1) Засилване развитието на отбранителните способности на съюза; (2) Укрепване на Европейската отбранителна индустрия; и (3) Повишаване на ефективността, прозрачността и влиянието на ОПСО.

Министрите на отбраната възложиха на ЕАО да разработи конкретни стимули за задълбочаване на европейското отбранително сътрудничество и да извърши първоначална оценка на изпълнението на Кодекса за поведение по инициативата за обединяване и споделяне на способности. ЕАО, във взаимодействие с Военния комитет на ЕС, трябва да изготви и междинен доклад по прегледа на Плана за развитие на способности (CDP). Подкрепени са и редица инициативи за развитие на ключови за ЕС способности в областта на киберотбраната и киберсигурността, дистанционно управляеми летателни системи, морска и енергийна сигурност. Беше подкрепено и създаване на програма (SESAR), свързана с военните приложения на изследването по програмата за единно европейско небе (SES).

Акцент се постави върху възможностите, които предоставят европейските структурни фондове за финансиране на проекти в областта на технологиите с двойна употреба. През април се проведе семинар на тема „Европейски структурни фондове – възможности за отбранителния сектор“. ЕАО селектира 6 от общо апликирани 70 проекта. Сред избраните 6 проекта е и българската кандидатура „Improvement of the Urban Security and Defense through the implementation of advance detection sensor's system“. Предстои до края на юли 2013 г. ЕАО да окаже съдействие на избраните кандидати за подготовка на апликационните документи и изпращането им в Европейската Комисия за кандидатстване за съфинансиране на проектите.

Министерството на отбраната подкрепи присъединяването на Р Хърватия към Европейската агенция по отбрана, считано от датата на нейното официално членство в ЕС – 1 юли 2013 г.

Подкрепихме прилагането на модулния подход при бъдещото структуриране на Бойните групи (БГ) на ЕС и подчертахме необходимостта от търсене на механизми за разпределение на тежестите (вкл. финансови) между държавите-участнички при попълване на дежурствата, активиране, развързване и участие на БГ в мисии и операции в подкрепа на ОПСО. Потвърдихме българско участие в БГ ХЕЛБРОК през първия семестър на 2016 г.

5.2 НАТО – колективна отбрана и съюзна политика за сигурност

Централно място в дневния ред на Министерство на отбраната по отношение на НАТО бяха продължаващите процеси на трансформация и модернизация и участието в мисии и операции на Алианса. Ключовото събитие в периода беше проведената на 4 и 5 юни среща на министрите на отбраната на НАТО. На форума бяха разгледани редица основни въпроси от областта на отбраната и сигурността – пакетите с Цели за способности, начините за подобряване на способностите на НАТО при значителни съкращения на бюджетите за отбрана, практически дейности в областта на киберотбраната, мисията на Алианса в Афганистан след 2014 г.

На срещата бяха утвърдени пакети Цели за способности 2013 г., които ще бъдат изпълнявани от всеки съюзник като принос към колективната отбрана, включително чрез насърчаване на многонационалното сътрудничество и развиване на проекти по инициативата за „Интелигентна отбрана“. Пакетите съдържат ангажименти за изграждане на способности до 2028 г.

Важно място в дневния ред на Алианса продължава да заема и темата за споделянето на отговорности между съюзниците. Министерството на отбраната извърши задълбочена оценка за приноса на страната ни към Алианса и полага всички усилия, в рамките на отпускания бюджет за отбрана, да допринесе максимално, включително чрез многонационални подходи за развитието на отбранителните способности.

С участието в две планиращи конференции започна и подготовката за политико-военното учение на НАТО по управление на кризи СМХ 14 през пролетта на 2014 г.

5.3 Международно сътрудничество

През второто тримесечие на 2013 г. бяха подписани планове за двустранно военно сътрудничество с Румъния, Полша, Босна и Херцеговина, Албания и Сърбия. Подписано е и Споразумение между министерствата на отбраната на Р България и Ислямска Република Афганистан за безвъзмездно предоставяне на сглобяеми контейнери за настаняване на личен състав.

През отчетния период бяха осъществени официални посещения, сред които: началникът на отбраната бе на официално посещение в Китай, заместник-началникът на отбраната взе участие във ВВП деня на международно учение „Adriatic Strike 2013“ в Словения, командирът на ВВС осъществи официални посещения в Турция и САЩ, а командирът на СВ взе участие в международно изложение за отбрана и сигурност в Израел. Постоянният секретар на отбраната участва в конференция на министрите на отбраната от Американско-адриатическата харта и в организирания по инициатива на фондация „Българска памет“ църковно-военен ритуал на военното гробище в с. Ново село, Р Македония по повод 6-ти май.

В страната бяха на официални посещения началника на ГЩ на ВС на Катар и началника на Генералния щаб на националната отбрана на Р Гърция.

Страната ни участва в 29-та среща на Политико-военния комитет и 28-та среща на Координационния комитет на SEDM. В рамките на периода беше

организиран и проведен международен семинар по проекта на НАТО „Изграждане на интегритет“, фокусиран върху темата „Интегритет в областта на придобиване и доставка на въоръжение и техника, утилизация и публично-частни партньорства“.

Проведоха се наблюдателни мисии на територията на Р България от Руската федерация и Украйна по договора „Открито небе“ и инспекция от Украйна в 3-авиобаза – Граф Игнатиево по Договора за обикновените въоръжени сили в Европа (ДОВСЕ).

В изпълнение на Конвенцията по касетъчните боеприпаси (ККБ) беше сключено Техническо споразумение между Министерство на отбраната и Държавния департамент на САЩ относно унищожаване на конвенционални оръжия. В процес на съгласуване е Анекс към споразумението, което ще регламентира детайлите по изпълнението. Продължава обсъждането на проект на Национален план за унищожаване на касетъчните боеприпаси, изготвен от МО. Продължават усилията на Министерство на отбраната за сключването на Меморандум между ОССЕ и Република България за унищожаване на ракетни горива и окислители, особено опасни за околната среда. В процес на съгласуване е текста на меморандума и набирането на финансови средства по проекта.

6 Поддръжка и осигуряване на отбраната

6.1 Разузнаване

През второто тримесечие на 2013 г. основните усилия на служба "Военна информация" бяха насочени към: (1) добиването на разузнавателна информация и изготвянето на анализи за развитието и перспективите за урегулиране на военнополитически и икономически кризи и конфликти в локален и регионален мащаб; (2) своевременното и надеждно информационно осигуряване на дейността на държавното и военното ръководство за ефективно участие във формирането на отбранителните политики на НАТО и на ЕС и за управление на националните военни контингенти, участващи в операции и мисии зад граница; (3) подобряването на ръководството и координирането на разузнавателния процес в Българската армия; (4) осъществяването на сътрудничество и обмен на информация с разузнавателните структури на НАТО и ЕС и с партньорските служби; (5) подпомагането на ръководството на Министерството на отбраната при провеждането на военно-дипломатическата дейност и военното сътрудничество.

Прилаганият мениджмънт на разузнавателния процес способстваше за оптимално и ефективно използване на наличните ресурси при изпълнението на специфичните задачи и поддържането и развитието на необходимите разузнавателни способности.

С приоритет бяха наблюдавани: обстановката в страните от Западните Балкани; развитието на кризата в Сирия и последиците за региона; състоянието на ситуацията в страните от Северна Африка и Близкия изток; обстановката в Афганистан и Иран. Особено внимание се обръщаше на установяване на резки промени на обстановката в страните, в които са разположени български контингенти, дейността на терористични организации и активизирането на други асиметричните рискове и заплахи за националната сигурност.

За нуждите на държавното и военното ръководство бяха изготвяни информационно-аналитични материали по актуални въпроси или по заявка на потребителите на разузнавателна информация. Осъществяваше се непрекъснато информационно осигуряване на Съвместното командване на силите и командванията на видовете въоръжени сили.

Служба „Военна информация“ активно участваше в изготвянето, съгласуването и одобряването на документите от Съгласуваната разузнавателна продукция на НАТО. Службата успешно изпълняваше задачите си в операции и мисии на НАТО и ЕС със собствени органи, чрез участие в националните контингенти и в други формати.

Към 30 юни 2013 г. Министерството на отбраната е представено чрез 24 служби на военните аташета в 40 страни, като 16 от военните аташета са с акредитация в една страна, а 8 – с по две или повече акредитации в общо 24 страни.

6.2 Комуникационно и информационно осигуряване

През разглеждания период продължи работата по консолидация на основните приложни системи в Българската армия, с цел намаляване на стойността на поддръжката на използваните бази от данни и оптимизация използването на хардуерните средства. Продължи и извършването на миграция на домейновата структура на Автоматизираната информационна система на Българската армия и инсталирането на софтуерна платформа за споделяне на информация (Microsoft Share Point Server).

Беше извършено окончателното монтиране на оборудването на информационната система „Логистика на Българската армия“ и започна подготовката за провеждане на тестовите изпитания на системата.

Продължи развитието на Стационарната комуникационна система „Странджа-2“, чрез изграждането на оптични кабелни линии за привързването ѝ към единната електронна съобщителна мрежа на държавната администрация и придобиването (разширяването) с MPLS/IP функционалност. Осигурени бяха извънгаранционната поддръжка, ъпгрейд, подмяна на хардуер и софтуер на елементи от системата. Извършената профилактика гарантира нейната надеждност и непрекъснатост на работа по осигуряване на ежедневния обмен на информация в Министерство на отбраната и Българската армия.

Осигурена беше извънгаранционната поддръжка на:

- на ТЕТРА мрежата на Българската армия за гарантиране надеждността на връзката с подвижни обекти;
- на изделия и системи за криптографска защита на комуникационно-информационната система на Министерство на отбраната и Българската армия за поддържането на устойчив и гарантиран обмен на класифицирана информация;
- на Автоматизираната информационна система на Българската армия.

За нуждите на Съвместното командване на силите беше придобит сървър за системата TOPFAS. Осигурен беше явен и защитен обмен на глас, данни и видео изображения между щабовете и войските.

Извършени бяха необходимите дейности по осигуряване ежедневната работоспособност на комплексната автоматизирана система за управление на страната при различни видове кризи.

Стартирани бяха процедури и изготвени документите за акредитация на автоматизирани информационни системи и документите за въвеждане в експлоатация на нови криптографски мрежи в Министерство на отбраната и Българската армия.

Служба „Военна информация“ формира способности по изграждането на единна преносна и информационна среда с комуникационно-информационната система на Българската армия, структурите на държавната и местна администрация и участва в общата система за управление на страната при кризи от военен характер.

Планираната и изградена комуникационно-информационна система на контингентите от Българската армия функционира нормално, изпълнява изискванията на системата за командване и управление, осигурява необходимия непрекъснат информационен обмен при изпълнението на задачите и надеждното национално управление на българските военни контингенти зад граница. Всички комуникационни средства са изправни и работят устойчиво без прекъсвания.

През месец май беше проведена Съвместна тренировка на КИС на БА и тренировка на Единната електронна съобщителна мрежа на държавната администрация за нуждите на националната сигурност по изграждане и поемане на връзки на част от „Плана за използване на пощенските и електронните съобщителни мрежи при кризи от военен характер”.

6.3 Логистично осигуряване

Основните усилия бяха насочени към развитие на системата за логистично осигуряване, подобряване способностите по осигуряване и поддръжка на войските, поддържането на въоръжението и техниката в техническа изправност и готовност за бойно използване. Първостепенно значение имаше комплектоването и подготовката на контингенти за участие в мисии и сертифицирането на декларираните формирования.

Продължи работата по актуализирането на нормативната база и вътрешноведомствените актове. Със заповед на министъра на отбраната № ОХ-258/02.04.2013г. е регламентиран редът за логистичното осигуряване на резервистите от доброволния резерв на Въоръжените сили на Република България. Установени бяха процедурите, организацията и задълженията на отговорните структури за логистичното осигуряване на резервистите за времето на подготовката и при изпълнение на активна служба в доброволния резерв.

В изпълнение на изискванията на Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната и на изделия и технологии с двойна употреба, през отчетния период на фирми бяха издадени четири сертификата за краен потребител на продукти, свързани с отбраната. Издадените сертификати способстват за окомплектоването на въоръжените сили с техника и оборудване за изпълнение на възложените им мисии и задачи.

Приета беше наредба Н-7/17.05.2013г., с която се регламентират условията и реда за изплащане на пътни пари на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия при отиване и връщане от платен годишен отпуск.

Осигуряването на въоръжените сили с материални ресурси се извършваше основно от складовите наличности, от освободени наднормативни военновременни запаси, прехвърлени за текуща издръжка на формированията, както и от изпълнените доставки и услуги по Единен финансов план за материално-техническо осигуряване на Министерството на отбраната (ЕФП за МО) за 2013г. Съгласувани бяха искания за доставки и услуги по 66 позиции и заявки за придобиване/поддържане на отбранителни продукти - 32 бр.

Издадени бяха заповеди на министъра на отбраната №ОХ-07/03.04.2013г. за освобождаване на ведомствени военновременни запаси от горивно-смазочни материали за нуждите на Сухопътни войски, Военновъздушните сили и Съвместното командване на силите и № ОХ-015/22.05.2013г. за освобождаване на военновременни запаси от боеприпаси за осигуряване лимита на Сухопътни войски за бойна подготовка през 2013 г.

През отчетния период бяха проведени войскови изпитвания на „опитни образци” единна полева камуфлажна униформа за БА. Сключен беше договор за ушиване на униформени облекла по поръчка с „Интендантско обслужване” – ЕАД – София за 2013 и 2014 г.

Бяха утвърдени План-график за дейността на постоянно действащата комисия за извършване на оценка и преоценка на излишните за Министерство на отбраната и Българската армия материални средства, подлежащи на търговска реализация и допълнителни графици за сдаване и приемане от структурите на въоръжените сили на войскови райони и имоти през 2013 г.

През месец юни беше организирано закупуването и изпращането на медицинско имущество и дозареждането с медикаменти и консумативи на българския контингент, участващ в тренировъчната мисия на ЕС в Мали.

Военномедицинска академия участва в медицинското осигуряване на 25 мероприятия провеждани от Министерството на отбраната, Щаба на отбраната и в интерес на войските с 122 медицински екипи от многопрофилните болници за активно лечение и Военномедицинския отряд за бързо реагиране. Извършена беше ротация на медицински екип в Мали (един лекар и три медицински сестри).

Изготвен беше график за получаване на медицински имущества през 2013г. , който е изпратен на Съвместното командване на силите, видовете въоръжени сили и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната.

6.4 Инфраструктура на отбраната

Създадена беше организация за освобождаване на Министерството на отбраната от излишната инфраструктура чрез безвъзмездно предоставяне на ведомства, области, общини и продажба по реда на Закона за държавната собственост чрез търг.

Утвърдени бяха Графици за осъществяване на разпоредителни действия през 2013 г. за общо 285 броя имоти-държавна собственост с отпаднала необходимост. За по-голяма прозрачност на работата в Министерството на отбраната графичите и обявите за предстоящи тръжни процедури се публикуват в сайта на МО и на интернет-страницата за бизнес-имотите в България.

Стартовите действия за организиране на процедурата по преобразуване и разпореждане с имоти с отпаднала необходимост са възложени на отдел „Териториална инфраструктура на отбраната“ при Централно военно окръжие. Решаването на редица детайли при съвместната работа на дирекция „Инфраструктура на отбраната“- Централно военно окръжие, продължава да блокира ритмичността в подготовката за провеждане на разпоредителните действия. Забавя се като цяло процесът по освобождаване на Министерството на отбраната от излишната инфраструктура и включването ѝ в гражданския оборот, забавя се финансовия приход (от продажбата), удължава се времето за разход на финансов ресурс (охрана, данъци, консумативи).

Към 30.06.2013 г. са проведени 51 търга, от които 47 през второто тримесечие. С определяне на купувач са завършени 7 процедури, от които 5 през второто тримесечие. Продажната стойност на реализираните имоти през отчетния период е 2 157 034.00 лева, при приход за същия период на 2012 г. е 76 296,92 лева.

Постигнатите резултати през тримесечието не се покриват с очакваните. Причините са:

- Кризата в икономиката се отразява негативно на пазара на недвижими имоти. Липсата на свободни средства и несигурността в икономическите отношения се отразява на търсенето на имоти;
- Наличието на съоръжения, трайно прикрепени към терена все още е пречка за продажбата на над 60 имота. Липсва ясна законова уредба за формиране на цената на съоръженията в имота, която да се заложи при формиране на началната тръжна цена.

Отчитайки стагнацията на пазара на недвижимата собственост и пониженото търсене, усилията по освобождаване на излишни имоти са насочени към взаимодействия и координация с областните управители и местната власт. Разпоредителните действия по безвъзмездно предоставяне на общини и ведомства се осъществяват съгласно утвърдения от министъра на отбраната график за 2013г.-2014г., включващ общо 134 имота. През второто тримесечие бяха приети 2 броя Решения на Министерски съвет за безвъзмездно предоставяне на 8 имота на общини и 2 броя Решения на Министерски съвет за безвъзмездно предоставяне на 8 имота на ведомства, между които на Министерството на земеделието за включването на земеделски земи в Държавния поземлен фонд – 7 имота. По реда на чл. 17, ал. 2 от Закона за държавна собственост със заповед на областния управител е осъществена процедура за безвъзмездно предоставяне на 2 имота. За полугодieto са предоставени безвъзмездно на ведомства и общини общо 56 имота, което представлява 44,09% от графика за годината.

Към 30.06.2013 г. с охрана са 402 освободени войскови райони, за които са сключени 231 договора с лицензирани охранителни дружества. Стойността на

охранителната услуга за един месец е 945 983,92 лв. с ДДС. Към настоящия момент на различен етап са две открити процедури по Закона за обществените поръчки за възлагане на охраната на 310 освободени войскови района. Тези процедури обхващат райони по договори за охрана, сроковете на които са изтекли, както и за войскови райони по основен и допълнителни Графици за сдаване и приемане от структурите на Въоръжените сили.

Продължават дейностите по подготовка на документация за процедура по Закона за обществените поръчки: за възлагане охраната на 13 военни общежития; за сключване на рамково споразумение за продължаване охраната на райони, сроковете на договорите, за които изтичат през м. октомври 2013 г. ; за 9 нови освободени войскови района. Обжалванията на процедурите по Закона за обществените поръчки са предпоставка за осъществяване на охранителна дейност на освободените войскови райони по договори с изтекъл срок на действие и за осигуряване охраната на имотите от военните формирования, включени в утвърдените от началника на отбраната Графици за сдаване от структурите на въоръжените сили и приемане от Централно военно окръжие.

В изпълнение на инвестиционната политика на Министерството на отбраната, заложените процедури в Единния поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги в Министерството на отбраната и Българската армия, през второто тримесечие бяха: проведени процедури за строителство и консултантски услуги по Закона за обществени поръчки - 11 бр.; сключени договори - 3 бр.; изпълнявани договори за строителство и строителни услуги – 16 бр.; извършено разплащане по 14 договора, от които 7 изпълнени през 2012 г.; въведени в експлоатация (подписани приемателни протоколи) за 3 обекта.

Стартирани бяха проучвателни дейности за оценка на възможностите за промяна на предназначението за 8 подблокови пространства. Стартиран е и процесът за учредяване на право на строеж в 4 имота с отпаднала необходимост. Изготвят се задания за проектиране за събаряне на опасни сгради в 6 имота с отпаднала необходимост.

Отдел “Териториална инфраструктура на отбраната – София” от Централно военно окръжие отговаря за администрирането на 2927 броя служебни жилища, ателиета и гаражи от жилищния фонд на Министерството на отбраната на територията на 23 области на страната. Към 30.06.2013 г. негодни за използване са 364 броя имота, а неатрактивни за наемане са 302 броя имота. Свободни са 1 063 броя служебни жилища, ателиета и гаражи. През второто тримесечие за продажба са обявени 64 броя служебни жилища, ателиета и гаражи.

Сключени са с министъра на отбраната 55 броя договори за наем на жилища, а 68 военнослужещи и цивилни служители са настанени в общежитията на Министерството на отбраната. От анализ на заетостта на служебните жилища, ателиета и гаражи е видно, че голяма част от тях са свободни и не се наемат за ползване от военнослужещите и цивилните служители, докато жилищните помещения в общежитията са заети 100%. Причината за това е физическото състояние на служебните жилища. Ремонт на тях не е извършван от 90-те години и

същите не са атрактивни за наемане. С големи усилия са заделени средства в ЕПСОССУ през 2013 г. за ремонт на 20 бр. апартамента в гр. София, „Полигона”.

Продължи дейността по продажбата на жилища в населени места в които няма структури на Министерството на отбраната. Към 30.06.2013 г. бяха подготвени 10 броя заповеди и 6 броя договори за продажба на жилища за сектор „Регионална инфраструктура на отбраната – Бургас”.

Във връзка с актуализиране на нормативната уредба по жилищно осигуряване е изготвен и е в процедура на съгласуване проект за изменение и допълнение на Наредба № Н-22/ 16.07.2010 г. за ползване под наем на имоти от жилищния фонд на Министерството на отбраната и изплащане на компенсационни суми на военнослужещите и цивилните служители, които живеят при условията на свободно договаряне.

С ПМС № 133/13.06.2013 г. беше приета Наредба за продажба на жилища, ателиета и гаражи от жилищния фонд на Министерството на отбраната, които се намират в населени места, в които няма структури на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и на Българската армия.

6.5 Военна стандартизация, сертификация и кодификация

Бяха изготвени и изпратени в НАТО национални отговори за ратификация на 17 стандартизационни документа (STANAGs) и национални отговори за потвърждаване на прилагането на 20 STANAGs. Беше организирана ратификацията и одобряването на 43 STANAGs, както и прилагането на 38 STANAGs и потвърждаване на прилагането на 24 STANAGs.

През второто тримесечие на 2013 г. беше извършена сертификация на летателна годност на едно военно въздухоплавателно средство. Бяха осъществени сертифициране и надзор на 26 отбранителни продукти. В съответствие с изискванията на съюзните публикации на НАТО, беше извършено сертифициране на системи за управление на качеството (СУК) в шест дружества и надзор на СУК в пет дружества.

Присвоени бяха 79 нови Стокови номера по НАТО и 4 кода на български фирми и организации. Към 30.06.2013 г. в българската база-данни със стокови номера по НАТО присъстват 35777 Стокови номера по НАТО, от които 12631 български (от общо над 17 млн. в цялата база-данни на НАТО). Също така са присвоени 946 кода на български фирми производителки или доставчици на стоки и/или услуги за нуждите на отбраната (от общо над 2 млн. в цялата база-данни на НАТО).

7 Изводи

Състоянието и окомплектоването с личен състав позволява на военните формирования на българските въоръжени сили да изпълняват задачите си. Недостигът на финансови средства обаче оказва негативно влияние както на поддържането на техниката в изправност, така и на ефективността на провеждане на мероприятията от ежедневния учебен процес във военните формирования.

Продължаването на утвърдилата се положителна тенденцията към нарастване на участието на българските въоръжените сили в международни учения и съвместна подготовка остава приоритет в дейността на Министерството на отбраната.

Дисбалансът между ограничения бюджет за отбрана и непромененият обем на изпълняваните от българските въоръжени сили задачи, повишаващите се изисквания към отбранителните способности и ангажиментите към нашите съюзници налагат търсенето на иновативни подходи за повишаване на ефективността на разходваните средства.

Финансовият недостиг налага провеждането на политика на строга финансова дисциплина и отчетност. Натрупаните задължения на Военномедицинска академия остават реален проблем.

Централно място в дневния ред на Министерството на отбраната по отношение на НАТО бяха продължаващите процеси на трансформация и модернизация и участието в мисии и операции на Алианса. Очертаващото се преориентиране на НАТО за действие от среда на високо оперативно темпо към среда на засилено съвместно обучение, тренировки и учения превръща Инициативата „Свързаност на силите“ във важно направление в изграждането и поддържането на необходимите способности. Важно място в дневния ред на Алианса продължава да заема и темата за споделянето на отговорности между съюзниците.

Участието на Р България в многонационални проекти по инициативите на НАТО „Интелигентна отбрана“ и на ЕС „Обединяване и споделяне“ повишава възможностите за попълване на дефицита от способности и подготовка на декларираните за участие в операции формирования.

Участието на български военнослужещи в ръководени от НАТО и ЕС операции и мисии способстват, както за изграждането на отбранителните способности, така и за утвърждаването на авторитета и позициите на Р България по въпросите на регионалната и международната сигурност.

Операцията на НАТО в Афганистан продължава да заема водещо място в дневния ред на Алианса. Все по-важен става въпросът за приноса на съюзниците към укрепването на сигурността в Афганистан след 2014 г. Затова в Министерството на отбраната започна задълбочен анализ на конкретните възможности за принос към планираната за след края на 2014 г. операция на Алианса „Решителна подкрепа“.

Комплектуването на българските въоръжени сили с резервисти се осъществява с определени затруднения, които могат да нарушат приетия график за окомплектоване с резервисти в Плана за развитие на въоръжените сили.

Проведената анкета на тема „Социален статус на българския военнослужещ“, както и големият брой напуснали военна служба показва, че сред военнослужещите се наблюдава неудовлетворение от социалната политика, възможностите за кариерно развитие и състоянието на въоръжението и техниката.

8 Направления за съсредоточаване на усилията

- Подготовка на предложения за изменение в Плана за развитие на въоръжените сили и разработване на нов Устройствен правилник на Министерството на отбраната;
- Създаване на организация за изпълнение на поетите национални ангажименти по новия пакет Цели за способностите на НАТО 2013 г.;
- Поддържането и развитие на наличните отбранителни способности и придобиване на нови;
- Възстановяване на отнети социални права на българските военнослужещи, вкл. преразглеждане на условията за пенсиониране;
- Приоритетно осигуряване и финансово обезпечаване на участието на българските контингенти в операции зад граница;
- Преобразуване на участието в Афганистан съгласно Стратегията за трансформиране на участието ни в ръководените от НАТО международни сили. Подготовка на военна оценка и препоръки за възможния принос след 2014 г.;
- Увеличаване на съвместната подготовка и ученията с международно участие, с цел постигане на пълна оперативна готовност за изпълнение на мисиите и задачите в национален и коалиционен формат;
- Активно участие в многонационални проекти на НАТО и ЕС за изграждане и развитие на способности като начин за осигуряване на необходимите способности в условия на финансов недостиг;
- Провеждане на политика на строга финансова дисциплина;
- Акредитация в НАТО на създадения в България Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на Алианса за управление на кризи и оказване на помощ при бедствия (NATO Crisis Management for Disaster Response Center of Excellence - CMDR COE);
- Участие в инициативи на НАТО в областта на киберсигурността;
- Работа по проект „Придобиване на нов тип основен боен самолет и осигуряване на интегрирана логистична поддръжка”;
- Прилагане на мерки за борба с корупцията и конфликта на интереси;
- Подобряване качеството на комплектуване с ресурси от резерва.

* * *